

Városi Önkormányzat
Polgármesteri Hivatala
4564 Nyírmada, Ady E. út.16.
Telefon: 45/492-100.

Előterjesztés

a Képviselő-testület 2011. június hónapban tartandó ülésére

Tárgy: Beszámoló a szociálpolitikai feladatokról.

Tisztelt Képviselő-testület!

Az önkormányzati törvény a szociális gondoskodást és ellátását a helyi Képviselő-testületek hatáskörébe utalja.

Az ellátandó feladatokat szabályozza az 1993. évi III. törvénnyel, melynek célja a szociális biztonság megteremtése és megőrzése, ennek érdekében meghatározza az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, az ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint érvényesítésének garanciáit.

A szociálpolitikai feladatok végrehajtását nagyban meghatározza az a tény, hogy ez a terület érzékenyen érinti a lakosság nagy részét.

Sajnálattal kell megállapítani, hogy az emberek egyre inkább úgy tekintenek egyes segélyfajtákra, mint őket kötelezően megillető ellátásra, és csak az önkormányzat kötelessége és feladata a megélhetés biztosítása.

A törvény egyértelműen taglalja, hogy a szociális ellátás feltételének biztosítása az állam központi szervein és helyi önkormányzati feladatokon túl, az egyének önmagukért és családjukért való felelőssége is meghatározó kell, hogy legyen.

A törvény a meghatározott szociális hatásköröket a:

- *Képviselő-testület*
- *Polgármester*
- *Jegyző hatáskörébe utalja.*

A Szociális törvény, mely konkrétan meghatározza az ellátandó feladatokat, igen széles körű, sokoldalú.

Fő cél: a rászorultak, időskorúak, munkaképes, illetve munkaképtelen személyek pénzbeli és természetbeni ellátása.

Városunk 4986 lakosából igen sok embert érint a különböző ellátási forma. Évről évre nő a munkanélküliek száma, akik előbb utóbb a község szociális ellátó rendszerébe kerülnek be. A munkanélküliség során egyre több család küzd a megélhetés gondjával, nálunk gyűrűződnek a problémák, melyre a megoldást legfőként hivatalunktól várják.

A mindennapos, sokszor kenyérproblémákkal küzdő emberek problémáival szinte naponta találkozik a polgármester, jegyző, a szociális ügyintéző és nem utolsósorban a Szociális és Egészségügyi Bizottság.

Mindezeket és az állandó feszített és túlterhelt munkát a statisztika számai is érzékeltetik.

A hivatal ügyiratszám szociális ügyben: 6526 ügyirat volt, 2010-ben.

2011-ben eddig beérkezett szociális ügyben: 2900 ügyirat.

A szociális törvény a feladatokat két címszó köré csoportosítja

- pénzbeli ellátások és
- természetbeni ellátások.

Pénzbeli ellátások:

- **Időskorúak járadéka**

Az elbírálás jegyzői hatáskörbe tartozik.

E típusú ellátásban 2 fő részesült, /jelenleg 1 fő/ összege egyedülálló esetén az öregségi nyugdíj 95%-a, családos esetén 80%-a. 75 év feletti egyedül álló esetén 130%. Kaphatják a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek, akik a 62. életévét, illetve a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltötték.

- **Aktívkorúak ellátása**

Az elbírálás jegyzői hatáskörbe tartozik.

Egyik legismertebb és igénybevett támogatás.

2010.01.01-től két csoportra osztotta a törvény az ellátottakat.

Mely szerint maradtak

- az **egészségkárosodottak** /akik munkaképességcsökkenésüket 67%-ban, vagy egészségkárosodást szenvedtek, legalább 50%.ban.

- a másik csoport *az aktív korúakat foglalja* magába, melyen belül is megkülönböztetünk több típust, mint a rendelkezésre állók, a rendszeres segélyezettek/akik betöltötték az 55. életévet, és a 14. év alatti gyermeket egyedül nevelőket.

2010. december 31-én: 492 fő, volt segélyezett. 2011.05.30-án 537 fő. /bérpótló juttatásban részesülők száma./

A rendszeres segély összege egyéni megállapítás alapján történik.

A januártól megállapítható rendelkezési támogatás fix összegű, a mindenkori minimálnyugdíj összegével azonos, 2010-ben is, havi 28.500.-ft. A legnagyobb mozgás e típusú ellátottak körében van, gondolva itt új igényre, megszüntetésre, szüneteltetésre, továbbfolyósításra.

Kaphatták, akiknek lejárt, illetve kimerült a munkanélküli járadéka, álláskeresési-járadéka, álláskeresési-segélye, ill. egy évig együttműködött az önkormányzattal, vagy a Munkaügyi Központtal, továbbá támogatott álláskereső, ha nem rendelkezik jövedelemmel és vagyona sem neki, sem családjának nincs. (Ezek fogalmát a törvény pontosan meghatározza.)

A rendelkezésre álló pénzügyi kereten belül szervezzük részükre a közcélu foglalkoztatást. 2010-ben 256 fő volt foglalkoztatva, közhasznú, közmunka és közcélu foglalkoztatás keretében.

A rendszeres segélyezettek másik csoportja az egészségkárosodottak, akik 67%-ban munkaképesség-csökkenetek. Jelenleg 21 fő részesül ebben az ellátásban, havi összege, szintén egyéni megállapítás alapján történik.

Nagyon fontos változás, ami jelenleg is hatályos, hogy 2009. november 15-től az aktív korúak ellátására egy családban egyidejűleg csak egy személy jogosult.

Egy családban egyidejűleg két személy abban az esetben jogosult az aktív korúak ellátására, ha az egyik személy a rendelkezésre állási támogatás míg a másik személy a rendszeres szociális segély feltételeinek felel meg.

Egy családban egyidejűleg csak egy rendszeres szociális segélyes (továbbiakban: RSZS), és egy rendelkezésre állási támogatásban részesülő (továbbiakban: RÁT-os) lehet./ 2011.01.01-től bérpótló juttatás/

Már tájékoztattuk a T. Képviselő-testületet a segélyezésben bekövetkezett változásokról, ami igen sok gondot, és ütközési felületet biztosít a lakosság és a hivatal dolgozói között.

A változás legfőbbként a segély megállapításánál az egy főre eső jövedelem, fogyasztási egységre való számítását, és a segély folyósítási összegének megállapítását érinti.

A fogyasztási egység a családoknak a családon belüli fogyasztási szerkezet kifejező arányszáma, ahol minden családtag más értéket jelent.

Nagy felháborodást váltott ki, hogy egy családban csak egy fő részesülhet rendelkezésre állási támogatásban, mivel a családok így meg nehezebb körülmények között élnek.

/ valószínűleg ez is befolyásolja, hogy tömegesen válnak el, és ez által válnak egyedül állóvá az emberek./

2011.január 1-től a rendelkezési támogatás új neve bérpótló juttatás.

Az ellátás megállapításának feltételeiben *számottevő változás nincs*, azonban nagyon fontos, hogy a bérpótló juttatásra jogosult, köteles legalább 30 nap időtartamban keresőtevékenységet folytatni, közfoglalkoztatásban, vagy munkaerőpiaci programban, vagy legalább hat hónap időtartamra meghirdetett képzésben részt venni és ezt igazolni.

A 30 nap keresőtevékenység meglétéről az ellátott köteles saját magának gondoskodni, nem hivatali feladat.

Amennyiben ezt nem tudja igazolni ellátása megszüntetésre kerül. Önkormányzatunk igyekszik minél több embert bevonni, foglalkoztatni, azonban a közfoglalkoztatásban bekövetkezett változások miatt a hivatal keze kötött /pályázati támogatás van életben, kötött, meghatározott létszámban.

A pályázatokat a munkaügyi központok bírálják el.

Határozataink ellen 17 esetben történt fellebbezés a közigazgatási hivatal felé. Minden fellebbezést, a határozatunk helyben hagyása mellett, elutasítottak.

- Ápolási díj

Alanyi jogosultság esetén a hatáskört a jegyző, míg méltányosság címén, bizottsági hatáskörben történik az elbírálás.

A tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. *Fogyatékos, 18 év alatti és feletti személy gondozásáért alanyi jogon kell megállapítani,*

18 év feletti tartós beteg személy esetén méltányosságból van lehetőség az önkormányzati rendeletben meghatározott feltételeknek megfelelően.

Fontos feltétel, hogy az ápoló nem részesülhet rendszeres pénzellátásban, ill. annak összege nem haladhatja meg a megállapítható ápolási díj összegét.

2010-ben a folyósítás összege alanyi jogon megállapítottaknál a mindenkori öregségi nyugdíjminimum összegével azonos, méltányossági alapon való megállapítás esetén annak 80%-a.

2011.01.01-től alap összegét a költségvetési törvény határozza meg.

Az ellátások után az önkormányzatnak társadalombiztosítási járulékfizetési kötelezettsége van. *2010-ben, ápolási díjban 22 fő részesült.*

2005 szeptemberétől lehetőség van fokozott ápolást igénylők utáni ápolási díj megállapítására. A fokozott ápolásra való jogosultságot a Módszertani Intézet állapítja meg, ez esetben az ápolási díj összege a minimál nyugdíj 130%-a.

Az ápolási díjban részesülők közül 10 fő részesül ilyen típusú ellátásban.

- **Átmeneti segély**

Az átruházott hatáskört a bizottság gyakorolja.

Az egyik legnagyobb ügyfélforgalmat adó támogatási forma, melynek célja a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, illetve létfenntartási gondokkal küzdő személyek támogatása.

2010-ben, 283 esetben élt segélyezéssel a bizottság, 2.005.e.-Ft-ot felhasználva.

2011-ben eddig / 2011.05.31-ig/ 239 kérelem érkezett, melyből 137 személy kapott támogatást.

Segélyeket legfőként megélhetésre, gyógyszerre, kórházi kezelésekre kérnek. A kérelmeket megvizsgálva a bizottság az egy főre eső jövedelmek, illetve a kérelem beadások gyakorisága miatt belső állásfoglalás kialakítására volt kénytelen, ezzel is a humánusabb, igazságosabb odaítélést elősegítve, ez azonban nem jelenti azt, hogy kivételes helyzetekben ettől nem tért volna el.

A behatárolt pénzügyi keretek és más megvizsgált körülmények során sok esetben, ha sajnálkozva is, de kell elutasító határozatot hozni, ami természetesen mindig sérelmes az érintetteknek.

- **Temetési segély**

Hatáskört a polgármester gyakorolja.

E támogatási formát az eltemetésről gondoskodó személy igényelheti, mellékelve, az elhalt halotti anyakönyvét, valamint a temetési költségeket igazoló számlát. *A segély összege jelenleg 12. 000.-Ft. 2010-ben 44 esetben történt temetési segély megállapítása.*

- **Köztemetés**

Hatáskört a polgármester gyakorolja

Sajnálatos, hogy az elszegényedéssel együtt egyre nő azok száma, akiknek nincs miből, vagy nincs olyan hozzátartozója, aki biztosítani tudná a végtisztesség megadásához szükséges kellékeket. Ilyenkor fordulnak az önkormányzathoz segítségért. Szerény anyagi lehetőségeinkhez mérten csak a legolcsóbb kellékek biztosításával tudunk segíteni. A felmerülő költségek megtérítésére kell kötelezni az eltemettetésre köteles személyt, ha ilyen személy nincs, és van hagyatékot képező vagyona, ingatlana az elhunytnak, a költségeket hagyatéki teherként a közjegyzőnél kell bejelenteni.

- **Közgyógyellátás**

Hatáskört a jegyző gyakorolja

A szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapot megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentésére közgyógyellátási igazolvány állítható ki. Az igazolvány tulajdonosai térítésmentesen jutnak gyógyszerekhez, gyógyászati segédeszközökhöz, különböző kezelésekhez.

Az igazolványhoz három jogcímen lehet hozzájutni:

- **alanyi jogon** = *jogosultak körét a tv. határozza meg* (intézeti elhelyezettek, emelt összegű családi pótlékban részesülők, I-II. fokú csoportba tartozó rokkantak)

- **normatív jogcímen** = jegyzői hatáskörben adható ki annak, akinek az egy főre eső jövedelme nem haladja meg a minimál nyugdíjat (2010-ben 28.500.-Ft) és havi rendszeres gyógyszerköltsége annak 10%-át (2.850.-Ft)-ot eléri, ill. meghaladja.

- **méltányossági jogcím** 2006. július 01-től jegyzői hatáskörbe került a méltányossági jogcímen kiadandó igazolványok elbírálása is.

Méltányosság címén az a szociálisan rászorult személy jogosult közgyógyellátásra, akinek esetében a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek fennállnak. Az önkormányzat rendeletében

- a) az egy főre számított havi családi jövedelemhatárt úgy kell szabályozni, hogy az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összegének 150%-ánál, egyedül élő esetén annak 200%-ánál alacsonyabb jövedelmet, továbbá,
- b) a havi rendszeres gyógyító ellátás költségének mértékéeként az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összegének 25%-át /7.125.-ft/ meghaladó összeget

Az elbírálás során a helyi rendeletben meghatározott jövedelmi határok és a szakhatóság /EÜ.Pénztár /által készített szakvéleményt kell figyelembe venni.

Közgyógyellátási igazolvánnyal 139 fő rendelkezett december 31-én.

- **Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság**

Hatáskört a jegyző gyakorolja

A jegyző az egészségügyi szolgáltatás igénybevétele céljából annak a személynek állapítja meg szociális rászorultságát,

- a) akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összegének 120%-át,
- b) aki egyedülélő és jövedelme az öregségi nyugdíj mindenkor legkisebb összegének 150%-át

nem haladja meg, és családjának vagyona nincs.

A szociális rászorultság igazolásáról a jegyző hatósági bizonyítványt állít ki. A bizonyítvány érvényességi ideje 1 év. Egyre többen kérik a hatósági bizonyítvány kiállítását mivel, minden egészségügyi ellátás igénybe vételekor a jogosultságot vizsgálják.

2010-ben 83 hatósági bizonyítvány lett kiadva.

2011. 05. 31-ig 51 kérelem érkezett bizonyítvány kiadása iránt.

Szintén feladataink, közé tartozik még a **súlyos mozgáskorlátozott** személyek, az őket megillető kedvezmények, ellátások elbírálása, megállapítása, folyósítása.

Ezekben az ügyekben is a jegyző gyakorolja a hatáskört.

2010-ben 91 főt érintett ilyen típusú ellátás. A részükre kifizetett ellátást a központi költségvetés teljes összegben visszatéríti. Munkánkhoz tartozik még a szociális otthoni elhelyezést kérők intézeti elhelyezésében való segítségnyújtás.

Feladatunk az önkormányzat által folyósított rendszeres szociális pénzellátások kifizetéséhez a **fizetési jegyzék elkészítése és számlákra való utalása, azok visszaigénylése.**

Továbbá minden ellátotról a **szociális adatbázisban jelentéskészítés**, minden változás jelentése, ami igen sok munkát jelent. Szintén sok munkát jelent az aktív korúak ellátásában részesülők **együttműködési kötelezettség keretében történő jelentkeztetés, annak rögzítése, figyelemmel kísérése.**

Támogatási forma még a lakásszerzési támogatás./2011.04.01-el ez a támogatási forma megszűnt./

2010. évben 3 fő nyújtott be kérelmet, 2 fő részesült, építéshez, illetve vásárláshoz segítségben.

A **lakáshozjutó** támogatás iránti **kérelmek elbírálása a képviselő-testület hatásköre, a kérelmeket a szociálpolitikai bizottság véleményezi.**

2010-ben 293 fő részesült továbbtanulók **támogatásban.** 1.825.e.-Ft összegben, melynek lebonyolítása szintén a szociális csoport feladata volt.

A hatáskört a polgármester gyakorolja.

2003-ban csatlakozott önkormányzatunk a **Bursa Hungarica** ösztöndíj pályázathoz. Ennek során 2010 évben 24 tanuló részére lett ösztöndíj megállapítva.

A döntés a szociálpolitikai és egészségügyi bizottság feladata, melyet átruházott hatáskörben gyakorol.

2005-től a szociális jellegű ellátások fajtája, új típusú ellátással bővült; mely a **lakásfenntartási támogatás.**

A döntés meghozatala átruházott hatáskörben a szociálpolitikai és egészségügyi bizottság feladata.

A támogatás célja a szociálisan rászorult személyeknek, családoknak az általuk lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáltató helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás 2010-ben 594 fő részesült támogatásban.

A szociálpolitikai feladatok ellátása mellett szociális csoportunk a **rendszeres gyermekvédelmi támogatással** összefüggő feladatok ellátását is végzi.

A hatáskör jegyzői.

A rendszeres gyermekvédelmi támogatás, mint pénzbeli ellátás 2005.12.31-el megszűnt, /összege beépült a családi pótlékba/ helyette rendszeres **gyermekvédelmi kedvezmény** lépett. *Akik kedvezményre jogosultak, jogosultak normatív étkezési kedvezményre,*

tankönyvtámogatásra, kollégiumi térítési díj igénybe vételére, valamint évi két alkalommal, július és november hónapokban egyszeri támogatásra.

2010. 12. 31-én gyermekvédelmi kedvezményre jogosult 1117 fő, 516 család.

2011.05.31-én 1136 fő, 523 család.

A feladat nagyságrendileg megegyezik a támogatásban részesülők létszámával.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításához szükséges iratok beszerzése miatt szoros együttműködést kellett kialakítanunk a hivatal és az érintett lakosok között, s ennek hatására igen nagy lett az ügyfélforgalmunk.

A gyermekvédelmi feladathoz kapcsolódik még a szükséges feltételek fennállása esetén a tanulók, gyermekek halmozottan hátrányossá nyilvánítása, ami szintén egyedi határozattal történik.

Jelenleg 732 tanuló, ill. gyermek halmozottan hátrányos, melyből

- 0-3 éves korig 76 fő
- óvodás korú 196 fő
- ált. iskolás 347 fő
- közép iskolás 110 fő
- felsőfokú 3 fő

Feladatunk még :

Védendő fogyasztókkal kapcsolatos teendő, igazolások kiadása, nyilvántartása és más adminisztratív teendők , igen sok feladattal jár.

Szintén feladatunk közé tartozik az óvodáztatási támogatás.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket illeti, akiknek, a szülőinek az iskolai végzettsége nem magasabb, mint 8 általános, és a gyermek óvodába járásáról a szülő gondoskodik.

E támogatási forma elbírálása során a helyi Napsugár óvodával szorosan együtt működünk, hiszen a rendszeres óvodába járásról az intézmény adja ki az igazolást, mely feltétele a támogatási forma megállapításának. *2010-ben 167 fő gyermek részére fizettünk ki óvodáztatási támogatást, 1.850.e Ft.- összegben, 2011. június hónapban 128 fő gyerek jogosult, összesen 1.510.e.ft összegben.*

Fenti feladatokon kívül napi munkánk során az ügyfelek mindennapos problémáival, gondoljaival is foglalkozunk. Nagyon sok esetben keresnek fel bennünket különböző esetekben tanácsadási kéréssel is. A feladatok ellátása során, ha kell a kellő intézkedést megtesszük, ami sokszor nem kis és nem hálás feladat, mivel előfordul, hogy emberek, családok belső dolgait is érinti. Ügyintézésünk során törekszünk az állampolgárokat maximálisan kiszolgálni, problémáikban, gondoljaik megoldásában segíteni.

Próbálunk az ember és a társadalmi környezete közötti harmónia kialakítására, és megőrzésére, a feszültségeket hordozó viszonyok, szociális problémák megelőzésére, szakszerű kezelésére. Munkánk során igyekszünk tiszteletben tartani minden ember értékét, méltóságát, egyéniségét, jogait. Ehhez a munkához a szaktudás mellett elhivatottság és emberszeretet is szükséges.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy a Szociális és Egészségügyi Bizottság 2010. évi munkájáról szóló beszámolót elfogadni szíveskedjen.

Nyírmada, 2011. június 14.

dr. Horváth Andrea
jegyző